

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 124

Maribor, ponedeljek 2. junija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja misliti, prejemati v upravi ali po pošti 10. Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš. po tarifu

Oglaš. sprejema tudi oglaš. oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ponesrečen atentat na Tardieua

VLAK, S KATERIM BI SE MORAL PELJATI FRANCOSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK, SKOČIL S TIRA. — ATENTAT DELO KOMUNISTOV.

PARIS, 2. junija. Na progi Pariz—Mar-seille se je pripetila včeraj velika želez-niška nesreča. Sto metrov pred postajo Montreuil je namreč brzovlak, s katerim bi se imel peljati tudi ministrski pred-sednik Tardieu, skočil s tira. Prva dva vozova sta se pri tem popolnoma raz-bila. Izpod ruševin so potegnili dosedaj 7 mrtvih in 5 težko ranjenih. Nekega pot-nika, ki se je prav takrat mudil na stra-nišču, je tako zmečkalo, da njegovega trupla sploh še niso mogli spraviti izpod razvalin. Oba ponesrečena vozova sta se tako zarila drug v drugega, da so ju morali razžagati in odstraniti strehe.

Na kraj nesreče se je minister za de-lo takoj osebno odpeljal in uvedel pre-iskavo. Posetil je tudi ponesrečence v bolnici in izrazil rodbinam žrtv sožalje vlade. Po njegovem mnenju in tudi pre-iskava sama je dognala, da je šlo za atentat. S ponesrečenim vlakom se je nameraval namreč prvotno peljati tudi ministrski predsednik Tardieu, ki pa se je v zadnjem trenutku odločil za drugi vlak, s katerim se je odpeljal v Dijon.

Da je bil nameravan atentat, dokazuje tudi dejstvo, da so skušali delavci po-rušiti železniški most s tem, da so spu-stili po vodi težek splav, natovorjen s kamenjem. Toda splav je šel k sreči mi-mo železniških stebrov in zadel kasneje ob neko pečino ter se razbil.

PARIZ, 2. junija. O priliki nesreče je vozil vlak s hitrostjo 50 milj na uro. Ko je skočil s tira, se je prevrnil stroj s tremi vozovi vred. Preiskava je do-gnala, da je nastala nesreča za to, ker je bil postavljen preko tračnic majhen voziček, kakoršnih se poslužujejo de-lavci za prevažanje orodja in materi-jala. Ker je še potem, ko so delavci zapustili delo, srečno pasiralo dotični kraj že 15 drugih vlakov, je izven vsa-kega dvoma, da je bil poizkušeni aten-tat, osumljeni pa so dejanja inozemski agitatorji in komunisti. Tardieu se ima zahvaliti zgolj srečnemu naključju, da ni postal tudi on žrtev katastrofe, ker se je odpeljal že s prejšnjim vlakom, o čemer pa atentatorji niso bili obve-šteni.

Beograjski proces

BEOGRAD, 2. junija. V razpravi proti zagreškim teroristom so govorili danes odvetniki dr. Ljubičić, dr. Crvić, dr. Obradović in dr. Markotić, ki zagovar-jajo obtožence Štrtaka, Mocnaja, Vese-lića in Margetića. Vsi so govorili za oprostitev obtožencev ali vsaj milo ka-zen, češ, da so obtoženci še zelo mla-di.

Rekonstrukcija Macdonaldu-vega kabineta

LONDON, 2. junija. Na včerajšnji kon-ferenci Macdonalda z zakladnim mini-strom Snowdenom je prišlo do sporazu-ma v tem smislu, da se izvrši rekon-strukcija delavske vlade in bo priznana levemu krilu delavske stranke močnejše zastopstvo v vladi. Radi resnega položa-ja vprašanja brezposelnih se je vlada na pritisk radikalnih krogov odločila za ra-dikalne ukrepe proti brezposelnosti. Re-konstrukcija vlade bo izvršena že v kratkem in stoji tudi opozicijske stranke na stališču, da bi eventualna vladna kriza v sedanjem trenutku samo škodovala prestižu Anglije, ker bo tre-ba sedaj rešiti več za britanski imperij zelo važnih mednarodnih problemov.

Naša delegacija na medna-rodni konferenci dela

BEOGRAD, 2. junija. Dne 10. junija bo otvorjena v Ženevi 14. mednarodna kon-ferenca urada za delo. Našo delegacijo bo vodil naš poslanik v Bernu, Ilija Su-menković, delodajalce bo med drugimi zastopal tajnik Zveze industrijcev v Lju-bljani, dr. Golia, delojemalce pa tajnik Delavske zbornice v Ljubljani, Filip Uratnik.

Ukraden čoln.

Pri gostilni Dabringer na Pristanu je bil te dni Jos. Turku ml. iz ulice Ob-bregu ukraden 6 m dolg, črno s katra-nom pobarvan čoln.

Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

bo imelo svoj letošnji redni občni zbor v četrtek 5. junija dop. v Celovcu. Na dnevnem redu je tudi poročilo načel-stva o stanju manjšinskega vprašanja.

Poneverba v Krekovi posojilnici.

Danes se je nadaljevala in končala razprava v tožbi proti bivši uradnici Krekove posojilnice v Mariboru, gospej Milki Pihler, ženi železniškega uradnika. Imenovana je bila od 1. marca 1926 do 30. avg. 1928 uslužbena kot knjigovod-kinja pri Krekovi posojilnici, imela je pa obenem tudi blagajno. Ko ji je bilo od-povedano in sta člana načelstva Tirš in Rozman prevzemala od nje knjige, sta rabila izraziti, radi katerih ju je ga Pihler tožila za žaljenje časti. Nastopila sta do-kaz resnice, in na tej podlagi je drž. pravdnikstvo uvedlo kazensko preiskavo radi golufije in poneverbe, ki je pa bila 13. maja 1929 ustavljena. Dne 17. in 22. maja 1929 pa je Osrednja štajerska vi-narska zadruga vložila nove ovadbe pro-ti njej radi poneverbe v znesku 2000 Din in kazensko postopanje se je glede tega zneska obnovilo. Prvotne ovadbe so tr-dile, da je Milka Pihler dne 15. marca 1928 pri Zadrugi gospodarski banki dvignila na tekoči račun Krekove po-sojilnice 2000 Din, ki jih pa ni vpisala v knjige. Stvar je prišla na dan šele, ko je banka poslala posojilnici izvleček teko-čega računa. Znesek ni bil v knjigah ni-ti vpisan niti izkazan kot prebitek. Ob-dolženka se je zagovarjala, da je posla-lala dotični znesek še istega dne Posojil-nici v Sv. Ani v Slov. gor., pozabila pa vpisati v knjige. Res je Posojilnica pri Sv. Ani poslala potrdilo, da je znesek prejela. Vsled tega je bilo takrat posto-panje ustavljeno. Na podlagi nove ovad-be Osr. štaj. vinarske zadruge je bilo postopanje obnovljeno in v tej obnovi je Jos. Kolarič, odbornik Posojilnice pri Sv. Ani, ki je podpisal gori omenjeno po-trdilo, naenkrat izjavil, da je potrdilo bi-lo pomotoma poslano in da Posojilnica angela ni prejela. Sodisce je odredilo

pregled knjig Posojilnice pri Sv. Ani po izvedencu g. Troštu, ki pa tega zneska kot prejemek ni našel vknjiženega.

Pri današnji razpravi, ki je trajala več ur, se sodniki iz predložene dokaznega materiala niso mogli uveriti o krivdi obtoženke in so jo oprostili krivde in kazni.

Truplo čevljarja Štefana Vojvode

iz Barvarske ulice, ki je — kakor smo poročali — v noči od 18. na 19. maja skočil v Dravo z broda v Melju, so po-tegnili v soboto zvečer iz Drave pri klavnici v Ptuj, kjer ga je reka napla-vila.

Aretacija v kinu Union.

Sinoči je bil v kinu Union aretiran 27letni Anton Zupan, doma iz Šmarja, ki je bil letos na 5 let izgnan iz Maribora. Policija je povrh ugotovila, da Zupana zasleduje celjska policija radi vlomne tatvine v tobakarni Pik, kjer je bilo ukradenih znamk, kolkov, cigaret in dru-gih stvari za blizu 17.000 Din. Po za-slišanju bo grešnik oddan policiji v Cel-lju.

Hotel je nazaj v zapore.

Včeraj popoldne krog 16. je pos. in so-darski mojster Franc Germ v Limbušu opazil, da mu je bilo iz sobe ukradeno kolo. Videl je tudi čez dvorišče sledove človeka, ki je očitno nesel kolo na ra-mi, na cesti pa se vsedel nanj in se od-peljal proti Studencem. Šel je takoj pro-ti Studencem, da javi tatvino orožnikom. Tam v bližini pa je opazil pred neko go-stilno svoje kolo in opozoril na to orož-nika, ki je v bližini patroliral. Čez nekaj časa je prišel iz gostilne neznanec in se hotel s kolesom odpeljati. Orožnik ga je prijel. Neznanec je trdil, da mu je kolo posodil delavec Gradišnik iz ruske to-varne. Orožnik je vzel neznanca s se-boj na postajo in odtam telefonično vpraš-al v tovarno za tega Gradišnika. Izja-vili so mu, da delavca tega imena sploh nimajo. Neznanec je nato priznal, da je kolo ukradel. Ugotovilo se je, da je tat 34letni Franc Domadenik, ki je šele 27. maja prišel iz zaporov okrožnega sodi-šča, bil pa že devetkrat kaznovan radi tatvin in golufij in odsedel že tri leta v Stari Gradiški. Izjavil je, da je brez dela in zaslužka in da si je želel priti nazaj v zapore, kjer je vsaj preskrbljen. Oddali so ga sodišču.

Nov telefonik

je bil najden na meji Ruške in Aleksan-drove ceste v Studencih. Hranjen je na orožniški postaji v Studencih.

Tatvine koles

so bile te dni zopet na dnevnem redu: mizarskemu mojstru Štefanu Koteru iz Mlinske ulice so ga v soboto krog pol-dneva ukradli v poslopju Zadrugne go-spodarske banke; trgovskemu potniku Francu Pavalecu iz Pobrežja istotako v soboto iz veže v Sodni ul. 16; Dominiku Urbančiču, delavcu iz Lajtersberga, za-poslenemu pri Hutterju v Melju, pa v so-boto zvečer iz nezaklenjene barake pri tovarni, vendar pa je bil tat toliko po-šten, da mu je kolo še isto noč postavil pred stanovanje v Lajtersbergu.

»Naj hudič vzame vse skupaj...!«

V soboto je hlapec Anton Copetti vo-zil z Glavnega trga skozi Stolno ulico na Slomškov trg in pretepal konja tako div-je, da je konj skakal z ene strani ulice do druge. V divjem diru je padel v dvo-kolico Ivana Klanečeka iz Splavarske ulice, nazadnje pa se je voz z vso silo zaletel z ojesom v zid poštnega poslop-ja. Ko je stražnik Copettija prignal na policijo, ni hotel dati nobenega drugega odgovora, kot: »Naj hudič vzame vse skupaj...!«

Francoski list o spremem-bah v naši vladi

Pariški »Le Temps« je te dni iz pe-resa svojega dopisnika g. Gastona Casterana objavil zanimiv članek o pomenu vstopa novih ministrov v vla-do generala Živkovića. Uvodoma pravi, da pomenijo zadnji dnevi epohe v političnem življenju Jugoslavije. Vstop bivših intimnih sodelavcev pokojnega Štepana Radića v vlado ima v seda-njih okoliščinah zelo veliko važnost. Dokazuje predvsem napredek preo-kreta, ki se je izvršil v čustvovanju hrvatskega kmeta, odkar je kralj iz-ločil posredovalce med seboj in med narodom. Uvajanje novega reda v dr-žavi, odstranjevanje zaprek, ki so se zoperstavljale svobodnemu razvoju živih sil naroda in racionalni organi-zaciji države, vse to je izzvalo v kro-gih, ki so se spočetka umaknili v ab-stinenco in deloma celo v opozicijo, preokret, ki se je v prvi vrsti pokazal v impozantnih manifestacijah Hrvat-skih delegacij kralju.

To počaščenje onega, ki je izvedel vstajenje jugoslovenskega duha, je ka-zalo na to, da pride kmalu do stvar-nega sodelovanja šefov hrvatskega kmetijskega gibanja v vladi, ki ima na-logo, da realizira obsežni program reform, predvidenih s kraljevskim manifestom od 6. januarja 1929. Zbi-ranje vseh dobrih Jugoslovenov je že gotovo dejstvo, napor sodelavcev g. Živkovića zlasti v pogledu izboljša-nja položaja kmetovalcev so rodili svoje sadove. Hrvatski vodje so raz-umeli, da ne morejo več stati ob stra-ni v pokretu nacionalne renesance, ki je prodril v najgloblje plasti naroda, željnega, da konsolidira državo z ure-sničenjem svojih želj. Obzorje, ki je še pred dvema leti bilo prekrito s črnimi oblaki, se je vedno bolj jasnilo; teren, na katerem koordinirane sile grade novo stavbo, je popolnoma očiščen. Odprta je pot k boljši bodočnosti Ju-goslovenov, do katere imajo pravico. Hrvatske kmetijske mase so prešle k ideji integralnega jedinstva in hočejo lojalno sodelovati na čiščenju situaci-je, ki je bila težko kompromitirana po intrigah politikov. Hrvatsko vpraša-nje, ki je toliko let kot morsa ležalo na razvoju notranjega jugoslovenskega življenja, je sedaj modro likvidirano po duhovito izvršenih etapah. Prosta v tem pogledu skrbi bo tako ojačana vlada mogla izvesti program važnih reform, ki naj zagotove blagostanje in bodočnost države.

Zadovoljstvo v celi državi z izvrše-no rekonstrukcijo vlade dokazuje, da je rekonstrukcija bila oportuna. V vla-do so prišle osebnosti, ki so se že afir-mirale, z energijami, ki jih dozda ni-so mogle vložiti v napredek države. Izjava novega ministra dr. Šibenika kaže vso širino poti, ki je bila preko-račena od onega dne, ko so padli Ra-dić in njegovi trije prijatelji od kroge-l Puniše Radića. Nove sile v vladi naj pomagajo kanalizirati proti cilju, ki ga je kralj Aleksander tako jasno označil 6. januarja in 3. oktobra 1929.

Štefa Dragutinovičeva

K PROSLAVI NJENEGA 35LETNEGA GLEDALIŠKEGA UDEJSTVOVANJA.

Rojena kot meščanska hči tistega Zagreba, ki je imel še veliko starega, idiličnega in patrijarhalnega kolorita, ki je že bil »beli«, a še ne mondeni, kot je danes, je bila Štefica določena za učiteljico. Studirala je preparandijo, na skrivaj pa se je že takrat zanimala za gledališče in obiskovala dramsko šolo tedanje znamenite igralko Ivane Lajevičeve. Pri njej se je učila vloge Jelice v »Baronu Trenku« in sirote v »Lovodski sirotici« in nekega lepega dne, bilo je to v oktobru leta 1894, je Štefica na tihem dala slovo preparandiji in svoji rodbini ter pobegnila s potujočo gledališko skupino pokojnega Pešiča in potem — prav tako že pokojnega Leona Dragutinoviča, s katerim se je tudi poročila in mu ostala vse življenje verna družica in spremljalka na vseh potih gledališke umetnosti in usode.

Prvi svoj korak na oder je storila v Grubiškem polju, potem pa je v nešteti in najrazličnejših vlogah prepotovala vso Hrvatsko in Slavonijo, Dalmacijo, Bosno itd., dokler ni bila l. 1901. angažirana v Ljubljani. Ta angažma ji je postal usoden za vse poznejše življenje, kajti priklenil jo je na Slovenijo, kjer je v Ljubljani, Trstu in Mariboru žrtvovala slovenskemu gledališču svoja najboljša leta. Devet dolgih sezon je prebila v Ljubljani, dobesedno »prebila«, kajti tedaj se je bilo treba zares biti, biti z negotovimi razmerami in s stotino drugih obzirnosti. Leta 1910. je pa odšla s svojim pokojnim možem v Trst; on je prevzel tam vodstvo krasno se razvijajočega slovenskega gledališča, ona pa je nastopala v vseh mogočih vlogah, v komičnih in karakternih, mladih in starih, v drami, komediji in opereti.

Usodno leto 1914. jo je šele nasilno odtrgalo od slovenskega odra in jo vedlo zopet med njene rojake Hrvate. Angažirana je bila v Osijeku, kjer je ostala štiri sezone. Iz Osijeka je prišla v Zagreb, od tam pa jo je staro hrepenenje zopet potegnilo med Slovence, v Nučičevo mlado Mestno gledališče v Mariboru.

Tedaj, bilo je to leta 1919., smo jo spoznali tudi mi in jo hodili gledat v vseh mogočih vlogah vse do leta 1922, ko se je na jesen poslovila od nas. Hrepenenje po morju, ki ga je bila vzljubila v slovenskem Trstu, jo je vleklo v hrvatski Split, kjer pa tudi ni vzdržala in se je večinoma zaradi otrok, vrnila v svoj rodni Zagreb, kjer je hotela živeti samo sebi in svojim. Hrepenenje po odru, ki ji je v resnici postal življenje, ji pa ni dalo pokoja, prignalo jo je zopet k gledališču in zopet v — Maribor, zopet med Slovence. In tu bo, v četrtek dne 5. junija, kot perica Wolfkova v Hauptmannovem »Bobrovem kožu« slavila petintridesetletnico svojega gledališkega udejstvovanja — notranje in zunanje še vedno mladostna in živahna.

Kakor vsi, ki so pričeli v tistih za jugoslovanska gledališča negotovih časih, posebno pa še v potujočih družbah, je tudi ona absolvirala trdo in težko šolo oderske umetnosti in življenja — žrtvovanega za druge. Trdo in naporno je bilo njeno delo in velikokrat poplačano z zapostavljanjem in nevhvaležnostjo. Toda — ali ni v umetnosti vedno tako bilo, je in bo? Število likov, ki jim je v pet in tridesetih letih vdahnila življenje, dala jim notranjo in zunanjo obliko, je skoraj nepregledno, vendar pa so ji nekateri ostali neizbrisno v spominu. Jelica v »Baronu Trenku«, Ružica v »Ciganih«, Janja v »Šokici Janji«, Matrona v »Moči teme«, s katero je kot članica ljubljanskega gledališča z velikim uspehom gostovala v Zagrebu, Dulska v »Moralni gospe Dulske«, Warnova v »Obrti gospe Waren«, Bonničarova v »Madame Bonničar«, gospa Mongodinova v »Madame Mongodine« itd., to so bili viški njenih uspehov.

Pet in trideset let! Dolga, neskončno dolga pot za našo igralko! Zato bomo s tem večjim spoštovanjem prisostvovali tudi njeni proslavi, želeč ji, da bi doživela prav tako vedra tudi 40letni jubilej!

—r.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 2. junija. Zaprtó.
Torek, 3. junija ob 20. uri »Na fronti se stre žive«. Ab. A. Kuponi. Zadnjič.
Sreda, 4. junija. Zaprtó.
Četrtek, 5. junija ob 20. uri »Bobrov kožu«. Premijera. Proslava 35letnice ge Štefe Dragutinovičeve. Izven.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 2. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Celjsko gledališče.

Sreda, 4. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Umetniški jubilej v mariborskem gledališču. Bivša dolgoletna članica raznih gledališč (Ljubljana, Zagreb, Osijek, Trst) sedaj uvaževana in priljubljena članica marib. gledališča, ga Štefa Dragutinovičeva, bo proslavila v četrtek, 5. tm. 35letnico svojega plodonosnega umetniškega delovanja na polju oderske umetnosti. Ob tej priliki bo jubilarntka nastopila v glavni vlogi nad vse zabavne tatinske komedije znamenitega nemškega pisatelja G. Hauptmanna »Bobrov kožu«, ki jo režira g. J. Kovič. Želijo, da bi mariborsko občinstvo počastilo zaslužno umetnico ter zasedlo v četrtek gledališče do zadnjega kotička.

Učni tečaj za knjigoveze.

Po inicijativi mariborske skupne obrtne zadrage priredi tukajšnja sekcija za obrtno pospeševanje za knjigoveze v mesecu juniju dva učna tečaja in sicer 10urni tečaj za marmoriranje obrez, v katerem poučuje g. Weixl Stanko, in 30urni tečaj za ročno zlatenje, v katerem poučuje g. Pajk Franjo. Tečaj za marmoriranje obrez se otvori v četrtek, dne 5. junija ob 7. zvečer in nadaljuje

dne 6., 11., 12. in 13. junija vsakokrat po 2 uri. Tečaj za ročno zlatenje pa se otvori dne 14. junija ob 3. popoldne in se nadaljuje vsako soboto in nedeljo, vsakokrat po 4 ure in to ob sobotah popoldne od 3. do 7., ob nedeljah popoldne od 8. do 12. ure, tako, da bo tudi ta tečaj dovršen najkasneje dne 6. julija. Pouk v tečajih je brezplačen. Prijaviti se je do 5. junija pri skupni obrtni zadrugi v Mariboru (pisarna v Narodnem domu) ali pa pri sekciji za pospeševanje obrti pri srezkem načelniku za Maribor, levi breg, soba št. 26. Oba tečaja sta za napredek in osamosvojitve domačega knjigoveškega obrta velikega pomena in je pričakovati udeležbo, ki bo odgovarjala sedanjemu zanimanju za tečaja.

Seznam o pridobitinskih davčnih zavezancih.

Seznam o pridobitinskih davčnih zavezancih in o davčnih osnovah je razgrnjen na mestnem magistratu, soba št. 6 in je na vpogled davčnim zavezancem od 3. do včrtevši 10. junija med uradnimi urami od pol 8. do 14. ure. Seje davčnega odbora, ki bo razpravljal o teh davčnih osnovah, se bodo vršile pri davčni upravi v Mariboru dne 11., 12., 13., 14., 16. in 17. junija od 8. ure naprej. Razpravljalo se bo po vrstnem redu, ki je razviden v IV. razpredelskem seznamu. Davčni zavezanci se izrecno opozarjajo na odredbe točke 6, 7, 8 in 9 člena 116. zakona o neposrednih davkih.

Svinjski sejem v Mariboru.

Na svinjski sejem, ki se je vršil v petek, je bilo pripeljanih 372, prodanih pa je bilo 260 svinj. Cene so bile sledeče: 5-6 tednov stari prašiči 115-175 Din, 7-9 tednov 200-250, 3-4 mesece 300-380, 5-7 mesecev 450-580, 8-10 mesecev 650-880, 1 leto 1100-2200, 1 kg žive teže 11-12.50, 1 kg mrtve teže 17-18.50 Din.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Mariborski in dnevni drobiž

Našim naročnikom!

Današnji številki smo priložili poštne položnice. Cenj. naročnike prosimo, da naročnino, v kolikor bi ne bila še poravnana, čimprej poravnajo. Pri tej priliki prosimo vse zamudnike, ki zadnje mesece niso naročnino poravnali, da to nemudoma store, da nam olajšajo poslovanje in si zagotovijo redno dostavljanje lista. **Uprava »Večernika«.**

Nemška mafija zažiga slovenske domove.

Predigre k proslavi desetletnice koroškega plebiscita so pričele v znamenju požarov med slovenskim koroškim ljudstvom. Že začasa plebiscita se je najbolj obnesel teror s požiganjem samotno stoječih slovenskih hiš in posestev. In s to najgršo in najžalostnejšo metodo političnega zatiranja je pričela nemška mafija proslavo desetletnice nesrečnega plebiscita. Da gre za organizirane požige, kakor pred desetimi leti, se razvidi že iz tega, da se požigajo hiše najbolj zavednih in vodilnih slovenskih mož in to skoraj istočasno. Ob Vrbskem jezeru je bilo zaneteno g. Vošperniku, v Bekštajnu pa g. Gaslu. Oba sta neupogljiva stebra koroških Slovencev, ki nikdar ne kloneta pred nemškim terorjem, zato pa je moral rdeči petelin najprej na njih strehe. Koroški Slovenci le predobro poznajo ta strašen način politične borbe in razumljivo trepetajo za svoje domove. Lahko si mislimo, kdo organizira te požige, rečemo pa, da ni v čast ne stranki, ne nemškemu narodu, če se poslužuje takih sredstev za pobijanje že itak brezpravne slovenske pare.

Novi uradni prostori Zveze gostilničarskih zadrug

so od 1. junija naprej v Vetrinjski ulici št. 11. I. nadstropje, v hiši Trgovskega gremija.

Novosti na našem živilskem trgu.

Včeraj je prinesla na trg neka nabiralna prve borovnice, nabrane na solčnih legah Pohorja. Seveda so bile še drage: četrt litra Din 3, prav tako kakor gozdne jagode, katerih pa je že mnogo, poleg vrtnih seveda. — Glede gob se nismo zmotili. Poleg jurčkov so se pojavile včeraj prvič lisičke po razmeroma zelo ugodni ceni. — Prava senzacija pa je prvi vrtni grah v stroču in luščen. Tudi vrtno kupare so že na prodaj in prvi krompir, sicer še droben, dočim se stari krompir ponuja po zelo malenkostni ceni.

O'roška olimpijada

se je vršila včeraj popoldne v mestnem parku. Priredil jo je Podmladek Rdečega križa pod vodstvom g. Lavrenčiča. Prireditelj je bila originalno zamišljena in izvedena in je privabila v naš romantični park mnogo občinstva. K tekmi je bila pripuščena 4-12letna deca, ki je tekmovala v štafeti, šaljivem teku, teku z ovirami, dvo- in trokolesi, skiri, hollererji in v žakljih. Med tekmovalci so se zlasti odlikovali mala Metka Lavrenčičeva, Zorka Zalokarjeva, dr. Černičeva sinček in hčerka, dr. Dernovšekova, v teku v žaklju pa mladi Skala. V štafeti je bila prva realka, druga pa deška meščanska šola. Naš park že dolgo ni videl toliko obiskovalcev, kakor pri tej prireditvi. Godba »Drave« pa je tudi po svoje skrbela za zabavo.

Tombola gasilnega društva v Mariboru

se je izvršila včeraj popoldne na Trgu svobode ob ogromni udeležbi občinstva. Zbralo se je nad 3000 ljudi. Poleg nešteto malih je bilo razdeljenih 9 velikih dobitkov in so dobili: kompletno perilno opremo v vrednosti 5000 Din viničarka Ana Kramberger z Meljskega hriba 52, moško kolo učenec I. razreda mešč. šole Engelbert Berglez iz Pragerskega, šivalni stroj delavka Roza Fingušt iz Novovasi, gramofon žel. delavec Jakob Poljšnik iz Melja, moško obleko mizar Milan Babič, bakreno kuhinjsko opremo delavska soproga Fina Kandolič, dva metra trdih drv M. Wolfzettel, žena upokojenega strojevodje, popolno kuhinjsko opremo železničarjeva žena Ana Cizel in deško kolo učenec Joško Benedičič.

Pogreb upokojenega brigadnega generala Emila Stramlitscha,

ki je bil v četrtek ustreljen od strojevodje Valeskinitja, se je vršil v soboto popoldne ob veliki udeležbi občinstva z vojaškimi častmi. Udeležila se ga je aktivna vojska z več častniki in baterijo, ki je oddala štiri salutne strele. Pokojnik je bil tih dobrotnik marsikatero družino na koncu Koroške ceste, ki ga bodo zelo pogrešale. Živeč ob pičli kronski pokojnini se je bavil le z ribolovstvom in ribogojstvom in mariborsko ribarsko društvo je izgubilo v njem zelo agilnega in nesebičnega, daleč naokoli znanega ribogojca.

Več uvidevnosti!

Bil sem te dni navzoč v stolnici pri prvem obhajilu deklet iz neke šole. Strmel sem, kako malo pozornosti posvečajo nekateri odgovorni činitelji varnosti otrok. Že pri vходу v cerkev so se jim prižgale sveče in z gorečimi svečami so dekletca v vrstah korakala do oltarja. Kaj misli otrok v takem za nje razburljivem momentu, da je nevarno, držati gorečo svečo tik pod lase deklic, ki koraka pred njo, ali pa tik k pajčolanu? Res se je zgodil slučaj, da je začel goreti pajčolan in da je pogasila plamen tretja oseba, ki je slučajno bila tudi navzoča. Zgodila bi se bila lahko strašna nesreča, zakaj malo je manjkalo, da ni začela goreti že tudi obleka. Ali se, gospoda, zavedate velike odgovornosti, ki jo imate za usodo, zdravje in življenje poverjene vam dece?!

Društva sadnih trgovcev dravske banovine

sklicuje za 12. junija ob 10. dopoldne v dvorano gostilne pri »Zlatem konjčku« v Vetrinjski ulici št. 4 svoj ustanovni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika pripravljalnega odbora. 2. Predložitev in ureditev pravil. 3. Vpisovanje članov. 4. Volitev uprave. 5. Slučajnosti. Vabljeni vsi sadni trgovci dravske banovine.

Danes ponedeljek in v sredo

kabaretni večer

v Veliki kavarni

Truplo samomorilca najdeno sredi žitne njive.

V soboto 31. maja proti večeru je policijski čuvaj Vidmajer na Pobrežju našel v sredini žitne njive, ob Stanko Vrazovi ulici truplo mrljica, ki je imel razrezane žile na vratu in rokah. Truplo je že prehajalo v stanje gnilobe in je razširjalo penetranten mrljiški duh. Žito je bilo več kvadratnih metrov na okrog povaljano, dokaz, da se je nesrečnež težko boril s smrtjo. Poleg trupa je ležalo rezilo od obličja, s katerim si je samomorilec prerezal žile. V mrljicu so spoznali mizarja Blaža Beleca, ki je odšel 22. maja z doma in so ga od takrat pogrešali. Videli so, ko je odhajal od doma, v njegovih rokah sedaj pri njem najdeno rezilo. Domači in sosede so nesrečneža že vse dni iskali, vendar pa nihče ni slutil, da leži sredi žitnega polja. S tem se je izkazala tudi kot neresnična domneva, da so Belčevo truplo potegnili pri Ormožu iz Drave. Najbrž bo mrljič, ki so ga našli tam v Dravi, čevlarski mojster Vovoda iz Barvarske ulice, ki je prilično v istem času skočil v Dravo z broda v Melju.

Pes je ugriznil

v soboto zvečer na dvorišču hiše na Vodnikovem trgu 3 osemletnega učenca ljudske šole Ludvika Prašnika in ga je ranil na desni strani obraza pri očesu in na desni strani pod rebri. Pes je bil neznan in brez nagobčnika. Fantu so na rešilni postaji rane izprali in razkužili.

Noseče matere morajo skušati vsako zagatenje odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno »Franz Josefovo« vodo, ker se lahko uporabi in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Železnica preko morja

HOLANDSKE GRADBENE PROGE. — ŽELEZNICA IZ PREDNJE INDIJE V SINGAPORE. ŽELEZNICA IZ FLORIDE V HABANO.

Mogoče se bo komu zdelo čudno in neverjetno, slišati o železnicih preko morja, pa so na svetu vendarle tudi take železnice. In celo v Evropi so! Tako ima na Holandskem dvoje prog, ki vodita čez morje, seveda ne po vodi, marveč po velikih nasipih. Znano je namreč, da je morje ob holandski, posebno notranji obali, zelo plitvo, da so Holandci zgradili preko posameznih plitvih ožin velikanske jezove, odstranili potem morskovo vodo in spremenili nekdanje morisko dno v rodovitna polja, koder so zrastle številne nove naselbine. Sedaj delajo na izsušitvi velikanskega kompleksa in baš zato so preko svojega morja zgradili železnice, da jim prevažajo gradbeni material.

Te holandske železnice preko morja so tedaj le industrijske proge. Angleži pa so od najjužnejše točke Prednje Indije zgradili preko morja do Singapura pravo pravcato železnico, ki ima tudi brze vlake in prevažajo dan na dan tisoče ljudi. V ta namen so napravili 7 km dolg nasip, pretrgan s številnimi mostovi in propusti za največje ladje, čeprav morje tam zdaleka ni tako plitvo, kakor je na Holandskem. Ta zgradba je stala ogromne milijone in se vendar, vsaj tako trdijo, rentira.

Še več takih prog preko morja pa ima Amerika, dežela neverjetnih posebnosti. Če sedemo v Newyorku v vagon, se lahko peljemo do Habane na Kubi, ne da bi nam bilo treba izstopiti. Polotok Florida ima pred seboj podaljšek 42 otkov in otočičev v smeri severovzhod in jugozapad, morje med njimi pa tudi ni preveč globoko, povprečno 3 do 8 metrov. Lahko so torej nekatere dele zasuli, če ne, so pa vsaj podstavko lahko fundametalirali. Podjetnemu H. M. Flaglerju je prišlo na misel, združiti te otoke, imenovane Florida Keys, z železnico, ki naj bi

se končala na zadnjem, Key-Westu, modernem kopališču ameriških milijonarjev. In res, železnico so zgradili. Pet in štirideset od celotnih 210 km se vozimo po visokem nasipu, 10 m naravnost nad morjem in enkrat sploh zemlje ne vidimo več. Od Key-Westu nas pa tajej v štirih urah prepelje v Habano. Otvorili so to železnico dne 22. januarja 1912. l.

Dotlej so morali ameriški milijonarji in milijarderji uporabljati zamudne parnike, preden so prišli v rajsko kopališče, sedaj se jim pa ni treba bati ne valov ne morske bolezni. Udobno sedeč v vozu, opravljenem z vsem ameriškim komfortom, lahko opazujemo najljubši vihar, ker ne more jim škodovati. Zaganja se lahko v nasipe, prši čez nje, a v vlak ne pride. Železnica se prične na Floridi, južno od svetovno znanega kopališča Miami, največja mestni in najdaljši viadukt je pa pri otoku Long-Key; dolg je 11 kilometrov in 233 metrov, stebri so s koli zagvozdani v koralno dno morja, okoli kolov so velike klade betona, prostor med njimi pa izpolnjuje cement. Baš na tem viaduktu zemlje popolnoma nič ne vidimo, vozimo se tedaj zares po morju. Višina nasipa pa je zato tako velika, 10 m, ker dosežejo morski valovi včasih 8 metrov. Plovba tam, okrog nj, kdo ve kaj razvita, vendar so skrbeli tudi za take slučaje in so napravili na posameznih točkah mostove, ki se zavrtijo.

Vsekakor so te železnice preko morja čudesa moderne tehnike, pridružile pa se jim bodo v kratkem še vse bolj čudovite — železnice pod morjem. Prvo bomo dobili pod Gibraltarskim zalivom, med Anglijo in Francijo in morda bomo kdaj doživeli tudi to, da se bo uresničil fantastični načrt iz Kellermannovega romana »Predor« — zveza Amerike z Evropo pod Atlantskim oceanom.

čuli, kako raste trava. Pokojni šef dunajskega radija dr. Richter je izumil ultramikrometer, napravo, ki lahko meri najmanjše spremembe v okolici, že pri milijontini milimetra. Če se namreč dva občutljiva kondenzatorja, kakršni se uporabljajo v radiju, približata drug drugemu, se takoj čuje v slušalki zvok. Tako je mogoče ugotoviti tudi omenjene najmanjše spremembe. V pondeljek je profesor Tiring v radiju namestil ploščo kondenzatorja, drugo pa je pustil premično in jo je zvezal s klico trave, ki je pričela rasti. Nit, na kateri je visela ta druga plošča kondenzatorja, je bila navita na kolesce, in se je spuščala, čim je trava rasla. Tedaj se je skoro neopaženo, za malenkost spustila gornja plošča kondenzatorja, in poslušalci so čuli vedno močnejši zvok, čim močnejše je trava rasla, in videli, kako se je gornja plošča vedno bolj bližala spodnji. Tako je pred tisoči gledalcev bilo tudi dokazano, kako občutljiv aparat je ultramikrometer.

Največji, najhitrejši in najrazkošnejši parnik

bo zgradila družba za prekoceanski promet, Cunard Line. Stroški gradnje so proračunani na 6 milijonov funtov (Din 1.650.000.000). Parnik bo imel 75.000 ton in bo torej za 11.000 ton težji od dosedaj največjega prekoceanskega parnika »Transatlantic«. Stroji bodo imeli 200.000 konjskih sil, minimalna brzina bo 26 vozlov na uro. Gradnja orjaka bo trajala tri leta.

V Ameriki popuščajo s prohibicijo.

Iz Washingtona javljajo, da je najvišje sodišče oprostilo dva obtoženca, ki sta kupila od tihotapcev likerje. Sodniki so soglasno izrekli, da nakup alkoholnih pijač, tudi če kupec ve, da blago izvira iz tihotapstva, ni kršenje prohibicije in se ne more kaznovati. Sodba je povzročila veliko presenečenje, ker je načelno važna. »Suhli« so pričakovali ostro sodbo. Nekateri so mnjenja, da bodo prohibicionisti vložili zakonski predlog proti kupovanju alkohola.

Statistika češkoslovaških železnic

Češkoslovaško železniško ministrstvo je izdalo zanimivo statistiko o železnicih v ČSR. Vseh železnic, državnih in onih zasebnih, ki so v državnem obratu, je 13.465 km. 85,2 km češkoslovaških železnic je v obratu drugih držav (Avstrije, Nemčije, Madžarske, Poljske). Železnice tujih držav je v ČSR 113 km, od teh ima samo Nemčija 106 km. Češkoslovaške železnice so koncem l. 1929 obratovalne na 495 km cestno-avtobusnih prog. Število vseh nameštencev pri železnicih znaša 140.340 oseb, med temi 412 juristov in 1211 tehnikov. Od 13.465 km železnic je 1768 km (13%) dvotirnih. Stroški vzdrževanja in popravil na progah, poslopjih, telegrafskih in telefonskih napravah so znašali lani pri državnih železnicih 152.488.168 Kč, pri zasebnih železnicih v državnem obratu 46.825.000 Kč. Lokomotiv je 4112, osebnih vozov 8961, službenih vozov 2492, tovornih vozov 110.585. Lani se je prevozilo 338.117.156 potnikov in 104.258.000 ton blaga. Obratni stroški pri vseh češkoslovaških železnicih so v l. 1928 znašali 5.082.868.000 Kč, od česar odpade 54% na osebne izdatke.

Kameleon med ljudmi

Med živalmi je poznan kameleon, ki menjava barve. Med ostalimi živalmi in tudi med ljudmi ta pojav doslej ni bil znan, le v prenešenem pomenu imenujemo kameleona človeka, ki je v enem in istem vprašanju vsak dan drugih nazorov. Sedaj pa stoji zdravnik v Londonu pred zagonetko: v neki bolnici proučuje cel štab zdravnikov holandskega mornarja, ki mu koža dvakrat dnevno menja barvo. Ob gotovem času mu koža postaja vedno bolj črna in končno čisto črna. To traja nekaj ur, nato se pa spet povrača bela barva. O tem fenomenu pišejo zdravniki celo v strokovnih listih. Zakaj mornar je drugače popolnoma zdrav in ga držijo v bolnici proti visoki plači, da morejo raziskovati ta zanimivi pojav, ki ga doslej še ne vedo razlagati.

Nov komet se bliža zemlji

Komet, ki sta ga 2. maja odkrila astronomi hamburške zvezdarne Schwassmann in Wachmann in ki se po njih imenuje, ima zanimivo pot. Republiko, to je ravnino, v kateri se zemlja suče krog solca, teka zelo blizu prehoda zemlje, to je v štirikratni oddaljenosti meseca od zemlje ali 1,5 milijonov km daleč od točke, skozi katero bo šla zemlja samo 5 dni kasneje. Komet se bo torej zelo približal zemlji. 11. maja je bila razdalja med kometom in zemljo še 37 milijonov km, 21. maja že samo 22 milijonov km, in 1. junija bo razdalja najmanjša, krog 12,7 milijonov km. Od tega dne naprej se bo komet zopet oddaljeval od zemlje, še vedno pa se bo bližal solcu. Solcu bo komet najbližje 13. junija, krog 152 milijonov km, to je prilično toliko, kolikor znaša največja oddaljenost zemlje od solca. Vsled približevanja zemlji bo narasla kometova svetlobna jakost tako, da bo od zvezde 9. in 10. reda stopil med zvezde 7. reda, a tudi tako se bo videl samo z daljnogledi.

Elektrika iz zraka — sleparija.

Iz Rima poročajo, da se je vest, ki je šla minule tedne skozi časopise, da je visokošolec Natella iznašel napravo, s katero se da pridobivati električna energija iz vseirskega zraka, izkazala kot navadna sleparija. Pri izvršenih poskusih se je Natelli res posrečilo zažgati žarnico z 250 volti. Elektrotehnična komisija, ki je imela stvar preiskati, pa je pri preiskavi ugotovila, da je bilo v hiši v nekem skrivališču več električnih baterij. Izumitelj Natella in njegovi pomagači so izginili.

V Italiji ni milijonskega mesta.

Po zadnjem ljudskem štetju v Italiji, izvršenem aprila t. l., imajo večja mesta prebivalcev: Napulj 979.224, Milan 970.327, Rim 927.074, Genova 624.572 in Turin 394.454.

Sport

Deset let LNP

V soboto in včeraj so se vršile v Ljubljani sportne prireditve v proslavo desetletnice obstoja LNP.

Prvi dan so igrali LNP:Koroška 7:3 (3:2) in Beograd:Gradec 3:3 (2:2). V nedeljo dopoldne se je vršil manifestacijski občni zbor LNP ob prisotnosti mnogo odličnih zastopnikov našega športa vseh panog. Popoldne se je nadaljeval nogometni turnir in sicer **Štajerska:Koroška 1:0 (0:0)** in **Beograd:Ljubljana 1:0 (1:0)**. Zmagovalca v nogometnem turnirju ni določil zmagovit rezultat, temveč žreb. Beograjska in štajerska reprezentanca sta namreč dosegli enako število točk in enako gol-diferenco. Žreb je bil naklonjen štajerski reprezentanci, ki si je s tem priborila krasen pokal mesta Ljubljane. Beograjska reprezentanca je pa dobila pokal LNP. Ljubljanska reprezentanca je zasedla tretje, koroška pa četrto mesto.

Beograd: BSK:Hungaria (Budimpešta) 2:2 (0:2).

Zagreb: Grafičar:Grič 2:0 (2:0). Grafičar preide v I. razred.

Sofit: Hajduk:Nicholson (Dunaj) 4:1 (3:1).

Dunaj: medmestni turnir: Krakovo: Zagreb 5:1 (2:0); Dunaj:Budimpešta 2:2 (1:2); v soboto je bil Zagreb poražen od Dunaja 8:0 (1:0); Krakovo pa od Budimpešte 6:1 (3:1).

Budimpešta: meddržavna tekma Mađarska:Avstrija 2:1 (1:0).

Lahkoatletsko državno prvenstvo.

Včeraj so se vršile v vseh večjih mestih Jugoslavije lahkoatletске tekme za državno prvenstvo za moštva. V Ljubljani se je tudi vršila borba za prvenstvo Ljubljane. Zmagal je ASK Primorje, ki je dosegel 55.515,36 pred SK Ilirijo z 39.768,98 točkami. V Zagrebu je zmagalo moštvo Haška s 40.518,18 pred Concordio s 36.682,81 točkami.

Hazena.

Ljubljana: SK Ilirija:SK Celje 12:5 (5:1).

Senzacija iz Moskve

Pariški »Havas« prinaša iz Moskve preko Rige vest, za katero mu prepustimo odgovornost: Minuli torek je Rikov na seji političnega biroja imel govor, v katerem je razlagal predlog o izboljšanju prilik na kmetih ter ostro kritiziral politiko kolektivne eksploatacije ter načrt o nacionalizaciji zemlje. Staljin je nastopil proti razpravi o tem predlogu, kar je Rikova tako razburilo, da je streljal iz revolverja proti Staljinu. Rabil ga ni. Rikova so razorožili. Atentat je v komunističnih krogih močno odjeknil. Vendar Rikov ni bil aretiran, ampak so ga spravili v neko blaznico na Kavkazu.

Kadilci in državni proračuni

Skoro v vseh državah je tobačni in vžgalni monopol med najvažnejšimi viri gospodov finančnih ministrov. Nemški državni statistični urad je nedavno izdal primerjalno statistiko o obdavčenju tobaka in vžgalic v Nemčiji, Angliji in Franciji. Ta statistika kaže, da so davčni dohodki od tobaka povprečno narasli napram l. 1913 in sicer za 150% v l. 1925, za 200% v l. 1926 in za 300% v l. 1927. Dohodki od carin na tobak in od davkov na tobak in tobačne izdelke znašajo v Nemčiji letno 6,262 milijonov, v Franciji 5,413 milijonov, v Angliji 9,679 milijonov dinarjev. Te številke jasno kažejo, kako ogromen vir dohodkov so za finančne ministre odnosno njihove proračune — kadilci.

Trikrat rodila dvojčke.

V Kavadaru je te dni žena kmeta Pajne Mojsoviča že v tretji porodila dvojčke. Prvikrat sta bila fant in dekletce, drugič dva fanta, sedaj pa ste dve hčeri kici. Pred tem pa je žena rodila že tri otroke, tako da jih ima »srečni oče« tekom nekaj kratkih let kar 9. Boter za njim dvojčkom je sam ban vardarske banovine g. Žika Lazić.

Dvoboj za kulisami

V Napulju se je te dni za kulisami varijeteja odigral divji dvoboj med dvema zvezdama, znamenito artistko in voditelico artisticne družbe Lidijo Johnson in 19letno angleško plesalko Daisy Bridgamm, ki spada k njeni družbi. Posredovati so morali ostali člani družbe in karabinjerji, da so razločili obe protivnici, ki sta si pulili lase in trgali kostume. Povod za divji dvoboj je bila zaušnica, ki jo je dala Lidija Johnson angleški plesalki pred predstavo, ker je prišla prekasno in je povrh še dala žaljiv odgovor. Po predstavi se je hotela plesalka maščevati in se je vrgla kot tiger na svojo delodajalko. Lidija in Daisy ste morali iskati zdravniško pomoč radi ran na obrazih in drugod po telesih. Lidija toži sedaj plesalko za 5000 lir odškodnine.

Berač v avtomobilu

V Newyorku je bil aretiran John Lammersmith, ki se je bavil z beračenjem, poleg tega pa tudi z drugimi »posli«. Lammersmith je pobežal kaznenec, ki se je po begu posvetil beračenju in je dnevno znal zaslužiti po več sto dolarjev. Z naberačenim denarjem si je kupil Rolls Royce-avtomobil in se odpeljal v kopališče na Floridi, kjer je nastopal kot sin ameriškega milijonarja Rockefellerja. Spoznal se je s hčerko bogatega industrijalca in se z njo zaročil. Zaroko pa so slavili v »ožjem krogu«, ker dozdevni mladi Rockefeller še ni hotel, da bi o zaroki izvedel njegov oče. Med proslavo pa se mu je posrečilo, da je vsem gostom natresel v čaše omamljivi prašek, tako da so vsi pozaspali. Nato jih je oropal in s svojim avtom pobegnil v New-York. Čez nekaj časa pa ga je industrijalec s Floride spoznal v New-Yorku in izročil policiji.

Čuli bomo travo rasti . . .

Kar smo doslej smatrali kot nemogoče, se bo sedaj uresničilo: čuli bomo, kako raste trava. Dunajčani so v pondeljek že imeli to priliko: s pomočjo radija so

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

Zdaj je Ragastens videl skrivnostna pasažirja, ki sta se vozila na Caprero. Toda ni mu ostajalo časa, da bi si jih ogledal, tako naglo sta bila v čolnu, ki se je mahoma oddaljil ob veslanju dveh mornarjev s »Stelle«.

»Vidite,« je dejal Giuseppe Ragastensu, »da ni trajalo tako dolgo. Čez pol ure se vrne čoln in potem nadaljujemo pot proti Sardiniji...«

»Kje je grad?« je vprašal Ragastens.

»Oh njega smo pustili za dobro miljo na desni.«

Ragastens ni rekel ničesar več, nego je čakal, da se čoln vrne. Čez pol ure, kakor je bil napovedal Giuseppe, se je oglasilo pljuskanje vesel.

Giuseppe je zadovoljno vzdihnil. Kajti ni se čutil varnega, dokler je bil primoran čakati v caprerskih vodah.

»Zdaj lahko odrinemo,« je dejal. Na katerem kraju Sardinije želite, da vas izkrcam?«

»Ne pojdem v Sardinijo!« je dejal Ragastens.

»Ah! ... Kam torej?«

»Izkrcali me boste tu, na Capreri. Čoln naj kar ostane.«

Kapitan »Stelle« je bil prav gotovo zelo presečen od te nagle izpremembe, toda pokazal tega ni.

»Kakor vam je drago,« je dejal kratko. »Čoln je pod lestvico, treba vam je samo stopiti vanj.«

»Da; ali preden vas zapustim, bi rad govoril z vami par besed tako, da naju nihče ne bo slišal.«

»Pojdite z menoj!« je dejal Giuseppe z isto mirnostjo ...

Nekaj hipov na to sta bila Giuseppe in Ragastens v mali kapitanovi sobici.

»Ali hočete zaslužiti majhno bogastvo na en mah?« je vprašal vitez.

»Vaša Visokost naj samo govori ... Kaj je treba storiti?«

»Izkrcam se v Capreri in ostanem tam nekaj dni — nemara dva, nemara deset, tega ne vem natančno ... Rabim pa barko, da se vrnem ... Ali ho-

čete križariti v vidni razdalji od brega, dokler vam ne dam znamenja, da mi pošljete čoln?«

»Da!« je dejal Giuseppe brezobzirno. »To sta deset zlatnikov na dan.«

»Deset zlatnikov — dobro! In kadar stopim na laška tla, dobite še petdeset zlatnikov po vrhu.«

Kapitan »Stelle« je vztrepetal od radosti.

»Velja,« je dejal, »zanesite se na me. Poslušajte, kadar boste potrebovali čoln — ako bo podnevi, ustrelite z vrha skale, pod katero vas izkrcam, trikrat z arkebuzo; ako bo ponoči, zapalite na skali tri ognje ...«

Ragastens je zaključil svoj dogovor s kapitanom »Stelle«. Nato se je vrnil na krov.

»Pa vaša konja« je vprašal Giuseppe.

»Naj ostaneta na krovu; na otoku jih ne potrebujeva.«

Nato se je Ragastens s Spadacappo spustil v čoln, ki je čez dvajset minut pristal na ozkem pasu obrežnega peska.

Ragastens je krenil takoj proti vrhu skalne obali; zgoraj je našel cesto, ki je vodila ob morju. S krepkim korakom sta se napotila po njej ter kmalu dospela do nekakega sela, sestoječega iz tucata koč, v katerih so nedvomno prebivali ribiči.

Ragastens je poiskal koč, naznačeno mu od Giacoma. In ko jo je našel, je zapazil, da je še razsvetljena, dočim je vladala po vsem ostalem selu tema. Potrkal je na vrata.

Moški, oblečen kakor vsi ribiči po tistih krajih, je s svetilko v roki prišel odpirat.

»Česa želite?« je vprašal z dokaj osornim glasom.

»Prihajava po Giacomovem naročilu,« je odgovoril Ragastens.

»Vstopita!« je dejal možak. »Našla bosta še eno osebo, ki prihaja istotako, kakor vidva.«

Ragastens je preslišal ta del razgovora, ali ga pa ni razumel. Vstopil je, in za njim Spadacappa; našla sta se v precej tesni izbici.

Blizo peči — čeprav ni bilo ognja v njej — je sedela ženska ter iztegala roke proti ustju, v mehanski gesti človeka, ki se greje. Spadacappa je prijel Ragastensa za roko, ter mu pokazal to žensko:

»To je starka, ki je bila na »Stelli«, mu je pošepetal.

Ragastens se je radovedno ozrl v njen obraz in vztrepetal.

LXII.

Perot smrti.

Aleksander Borgia je živel v gradu svoje hčere življenje obsojenca. V tem starcu, ki je dotlej neprestano dajal o sebi dokaze neverjetne duševne sile, so bile nenadoma opešale vse zmožnosti uma. Poraz Cezarja pred Montefortom mu je bil zadal strašen udarec. Vsak večer je trdno zapahnil vrata, preden je legel spat. In le redkokdaj se je zgodilo, da bi bil spal dve noči po vrsti v isti sobi.

Polagoma pa se je papež vendarle potolažil. Lukrecija ni zamen napenjala svoje bistroumnosti, ter mu dokazovala, da je grad dobro zavarovan, in da se za njegovimi zidovi nima česa bati.

Čez nekaj dni se je starec toliko osrčil, da si je upal zvečer pod noč na svoj vrt, v katerega se je bil zaljublil takoj od začetka, ker ga je spominjal tivolskih vrtov. Kakor v Tivoli, se je tudi tu najrajši izprehajal sam.

Nekega večera je šel papež na vrt, kjer je rad premišljeval. Zrak je bil prelestno čist, poln prijetnih izhlapin Sredozemskega morja; večer je bil jasen, in veličastni mir, ki je vladal v naravi — vse je sodelovalo in mirilo nevihtno groze, ki je divjala v starčevi duši. Počasi je stopal po drevoredih, božaje z roko cvetlice, ki so dvigale svoje glave v večerni hlad. Noč je prihajala.

Aleksander Borgia je sedel na klop pod gosto skupino grmovja; na vsa pljuča je sodel dihal, ki je nosil s seboj vonjave mirt in lentiska, združene z dišavo morskih alg. Čutil je, kako se mu duša polni z neizmernim pokojem.

Naenkrat pa je obsedel kakor pribit, obraz mu je bil mahoma ves prepadel, in mrzel znoj mu je stopil na čelo.

S konca drevoreda je počasi prihajala bela prikažen. Bila je ženska postava ... Njena dolga bela obleka se je vlekla po drevorednemrodu, ne da bi šumela ... in bel pajčolan ji je napol zakrival čelo. Toda luna ji je svetila v sladki in otožni obraz.

»Onorata!« je zamrmral starec zamolklo, šklepetaje z zobmi.

Nedostajalo mu je sile, d abi mahnil z roko. Bil je kakor okamenel od te prikazni.

Tiho in počasi je prikazen prihajala bliže.

Birnska darila
najceneje pri J. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1.
Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar.
1509

Izvežbana šteparica
se takoj sprejme pri Vilko Blatniku, Meljska cesta 2.
2613

Jako dober jabolčnik
proda poceni Karol Pugel, Maribor, Trg svobode 3.
1562

Promenadni čevlji,
ročno delo. Moški in ženski vsake velikosti. Ima na zalogi najnovejše oblike Ivan Krois, Maribor, Koroška cesta 18.
1583

Za birmo
kupite svojemu birmancu foto-aparat, ker ga bo ta najbolj razveselil. Foto-centrala Vlašič, Trg svobode št. 6.
1492

Sprejemem sestanovaleca.
Naslov v upravi.
1612

Pozor!
Izdelujem najmodernejše pletene čevlje po meri v vseh barvah. Na zalogi imam tudi nekaj zgotovljenih. Ivan Pirc, Aleksandrova cesta 24.
1561

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Kranjske klobase,
prvovrstne in kislo zelje na debelo za gostilničarje in na drobno za vsakega dobavlja trgovina, Meljska cesta 24.
1526

Potrži žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je našega ljubljence

BORISA

v soboto, dne 31. maja ob 4. uri zjutraj v Zagrebu na univerzitetni otroški kliniki vzel Vsegamogočni med svoje krilate v nežni mladosti 13. mesecev.

Pogreb se vrši dne 2. junija v Zagrebu na Mirogoju.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 4. t. m. ob 7. zjutraj v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 31. maja 1930.

1608

Peter in Slavka Armanini, starši. Inge, sestra. Gizela Kamenko, stara mati in vsi drugi sorodniki.

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina

ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4

Inserirajte

V

„Večerniku“

Ribarsko društvo v Mariboru sporoča žalostno vest, da je dne 30. maja t. umrl njegov dolgoletni odbornik, gospod

Radoslav Kopic

nadučitelj v pokoju.

S pokojnikom smo izgubili za društvo zaslužnega člana in ga bomo ohranili trajno v častnem spominu.
1609

Odbor Ribarskega društva.

Preselitveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem svoj zobni atelje iz Valvazorjeve ulice preselil na

1576

Kralja Petra trg 1
v Beraničevo hišo

MAKS WOLF
koncesij. zobotehnik

Zahtevajte povsod „Večernik“